

Tampereen seudun lukiokoulutuksen ohjaussuunnitelma 2021

Tampereen yliopiston normaalikoulun lukion ohjaussuunnitelma pohjautuu Tampereen seudun lukiokoulutuksen ohjaussuunnitelmaan.

Tampereen seudun lukioissa tapahtuva ohjauksen järjestäminen kuvataan ohjaussuunnitelmassa. Suunnitelma toimii myös ohjauksen arvioinnin ja kehittämisen välineenä.

Ohjauksen tavoitteena on nuoren kouluuyhteisöön integroituminen, hänen hyvinvointinsa ja opiskelun tukeminen sekä jatko-opintoihin siirtyminen. Ohjaussuunnitelman painopiste on aiempia suunnitelmia enemmän ryhmäohjauksessa. Ryhmäohjausta, ryhmäohjaustuokioita ja niiden hyvää toteutusta tukevia toimia on kuvattu tässä suunnitelmassa lisäksi erikseen. Kaikkea ohjausta ohjeistetaan myös lukioiden omissa opiskeluhuoltosuunnitelmissa, uuden opettajan perehdyttämismateriaaleissa ja ryhmäohjausmateriaaleissa.

Ohjauksen vaihe	Vastuuhenkilöt	Toimenpiteet
Lukio-opintoihin siirtyminen		
Toisen asteen infotilaisuudet	Eri koulutusasteiden opinto-ohjaajat	Peruskoulunsa päättävillä oppilaille ja heidän huoltajilleen voidaan järjestää opinto-ohjaajien yhteistyönä infotilaisuuksia.
Esittelymateriaalit	Rehtori, rehtorin nimeämät henkilöt	Hakuopas toteutetaan seudullisesti. Lisäksi jokainen lukio voi suunnitella ja toteuttaa oman esittelymateriaalinsa.
Vierailut	Opinto-ohjaajat, rehtori, opettajat, tutorit	Peruskouluryhmien vierailut. Lukiot vastaanottavat peruskoululaisia tutustumiskäynneille.
Lukioiden tutustumistapahtumat	Rehtori, opinto-ohjaajat, opettajat, tutorit	Lukiot järjestävät tutustumistapahtuman (esim. esittelyilta, avointen ovien päivä) peruskoulun päättävillä oppilaille ja heidän huoltajilleen.
Opintoihin hakeminen	Rehtori, opinto-ohjaajat, opettajat	Lukio-opintoihin haetaan Opintopolku.fi-järjestelmän kautta. Opiskelijavalinnoissa voidaan käyttää päättöarvosanojen lisäksi muita valintakriteerejä (esim. valintakokeet, ennakkotehtävät, harrastuslausunnot, arvosanojen painotukset).
Yhteishaun tulokset	Rehtori, hallintosihtööri	Yhteishaun tulokset tulevat kouluille kesäkuussa. Rehtori vastaa opiskelijavalinnasta.
Opiskelupaikan vastaanottaminen	Rehtori, rehtorin nimeämät henkilöt	Opiskelija vastaanottaa opiskelupaikan Opintopolussa ja/tai ilmoittautumalla koululle. Opiskelija varmistaa ainevalintansa lukion ilmoittamalla tavalla.
Lukio-opintojen alkuvaiheen ohjaus		
Tutustuminen lukioon opiskeluyhteisönä	Rehtori, lukion koko henkilökunta, tutorit	Opintojen alkuvaiheessa opiskelijat tutustuvat oman ryhmänsä opiskelijoihin. Ryhmän yhteistyön muotoutumiseen kiinnitetään erityistä huomiota.
Lukio-opintojen käytänteet	Opinto-ohjaajat, ryhmäohjaajat, tutorit	Opintojen alkuvaiheessa ryhmäohjaaja, opinto-ohjaaja ja tutorit perehdyttävät uudet opiskelijat lukio-opintojen käytänteisiin.
Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma	Opiskelija, opinto-ohjaajat	Opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman. Opinto-ohjaaja auttaa ja neuvoo opiskelijaa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisessa. Opiskelija voi hyödyntää myös aineenopettajan ja ryhmäohjaajan asiantuntemusta.

Opiskelutaidot	Aineenopettajat, opinto-ohjaajat, erityisopettajat, tutorit	Opiskelijoita ohjataan eri oppiaineissa tarvittavissa opiskelutaidoissa.
Lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamisen ohjaus		
Lukio-opintojen aikainen ohjaus	Opinto-ohjaajat, ryhmäohjaajat, aineenopettajat	Opinto-ohjaaja antaa henkilökohtaista ohjausta ja pitää luokkaohjaustunteja. Lisäksi opiskelijoilla on mahdollisuus saada pienryhmäohjausta. Ryhmäohjaaja toimii ryhmänsä opiskelijoiden lähiohjaajana. Ryhmäohjaaja tapaa opiskelijan säännöllisesti ja pitää henkilökohtaiset keskustelut opiskelijan kanssa. Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa omaan oppiaineeseensa liittyvissä kysymyksissä.
Opintojen eteneminen	Opiskelija, ryhmäohjaaja, aineenopettaja, opinto-ohjaaja	Opiskelijalla on vastuu opintojensa etenemisestä. Ryhmäohjaaja seuraa opiskelijan opintojen etenemistä, poissaoloja ja opiskelijan kokonaistilannetta ja ohjaa opiskelijan tarvittaessa eteenpäin. Ryhmäohjaaja, opinto-ohjaajat ja aineenopettajat tekevät säännöllistä yhteistyötä opiskelijan opintojen etenemisen seuraamisessa.
Yhteistyö huoltajien kanssa	Ryhmäohjaaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, opiskeluhoollon henkilökunta, rehtori	Ryhmäohjaaja on ensisijainen yhteyshenkilö kodin ja koulun välillä. Rehtori vastaa yhteistyössä opettajien kanssa vanhempainiltojen järjestämisestä ja muusta tiedottamisesta.
Yhteistyö opiskeluhoollon kanssa	Opiskelija, ryhmäohjaaja, aineenopettaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, opiskeluhoollon henkilökunta	Tarvittaessa järjestetään monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisia tai pedagogisia konsultaatioita opiskelijahuollon henkilöstön kanssa.
Lukion erityisopetus ja erityisjärjestelyt	Opiskelija, erityisopettaja, opettajat, rehtori	Tuen tarpeen arviointi, suunnittelu ja ohjaus. Erityisopettaja laatii tarvittavat lausunnot ja ohjaa ylioppilastutkinnon erityisjärjestelyissä yhteistyössä opettajien kanssa. Ylioppilaskirjoitusten erityisjärjestelyistä vastaa rehtori.
Ylioppilaskirjoitussuunnitelma	Opiskelija, opinto-ohjaajat	Opiskelija suunnittelee ylioppilastutkinnon suorittamisen aikataulun käyttäen tarvittaessa apuna opinto-ohjaajan, aineenopettajan ja ryhmäohjaajan asiantuntemusta.
Ylioppilastutkinnon suorittaminen	Opiskelija, rehtori, aineenopettaja, opinto-ohjaaja	Rehtori vastaa ylioppilastutkintoon liittyvästä tiedottamisesta. Opiskelija huolehtii ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautumisesta lukiossa sovitulla tavalla määräaikaan mennessä.
Jatko-opintoihin ja työelämään liittyvä ohjaus		
Työelämäntuntemus	Opinto-ohjaaja, aineenopettaja	Oppiaineissa/opintojaksoissa aineenopettajat tuovat esille myös työelämän ja jatko-opintojen näkökulman. Tehdään yhteistyötä työelämän ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.
Jatko-opintomahdollisuudet ja lukion jälkeinen toimeentulo	Opinto-ohjaaja, aineenopettaja	Opiskelijoille esitellään jatko-opintomahdollisuuksia. Heille järjestetään tilaisuuksia tutustua erilaisten oppilaitosten koulutustarjontaan. Opinto-ohjaaja välittää opiskelijalle työvoimaviranomaisten antamaa infoa työnhakijaksi ilmoittautumisesta ja työmarkkinatuesta sekä jatko-opintoihin liittyvistä tuista.

Jatko-opinto- ja urasuunnitelma	Opiskelija, opinto-ohjaaja	Opiskelija laatii henkilökohtaisen jatko-opinto- ja urasuunnitelman. Opinto-ohjaaja ohjaa ja auttaa suunnitelman laatimisessa.
Jatko-opintokeskustelut	Opinto-ohjaajat, erityisopettaja	Opiskelijalla on mahdollisuus käydä henkilökohtainen jatko-opintokeskustelu opinto-ohjaajan kanssa. Tarvittaessa erityisopettaja ohjaa pääsykokeiden erityisjärjestelyjen hakemisessa.
Jatko-ohjaus		
Lukion jälkeinen ohjaus	Opinto-ohjaajat	Ilman koulutuspaikkaa jääneillä ylioppilailla on mahdollisuus saada jatko-ohjausta lukion opinto-ohjaajalta.
Ohjauksen arviointi		
Opiskelijapalaute	Rehtori, opettajat, opiskelijat	Opiskelijoilta kerätään koulutuksen järjestäjän toimesta palautetta. Palautetta käytetään ohjauksen kehittämisessä. Opiskelijat ovat mukana koko prosessin aikana.
Ohjauksen vaikuttavuuden arviointi	Opinto-ohjaaja, rehtori	Koulukohtaista sijoittumista jatko-opintoihin saadaan Tilastokeskukselta. Seurantatietoa käytetään ohjausprosessien kehittämisessä.

Ryhmänohjaus ja sen organisointi

Tampereen yliopiston normaalikoulun lukiossa ryhmänohjaukseen kuuluvat mm. säännöllisesti järjestettävät ryhmänohjaajan tuokiot, vuosittaiset kehityskeskustelut sekä henkilökohtainen ohjaus. Ryhmänohjaustuokiot merkitään lukujärjestykseen, ja läsnäoloja seurataan.

Kaikki opiskelijat jaetaan ohjausryhmiin. Saman vuosikurssin Sirkustaiteen lukiolinjan opiskelijat sijoitetaan samaan ohjausryhmään ja Talous- ja elinkeinoelämän linjan opiskelijat muodostavat yhden ohjausryhmän vuosikursseittain. Ohjausryhmien muodostamisten ennakkosuunnittelulla voidaan tukea ryhmäytymistä. Osasta opiskelijoita voidaan muodostaa ohjauksellisesta tarpeesta lukio-opintojen aikana oma ohjauksen pienryhmä. Ohjausryhmän ryhmäytymistä tukee, jos ryhmänohjaaja opettaa omaa ryhmäänsä opintojen alkuvaiheessa.

Kunkin vuositason ryhmänohjaajat suunnittelevat ja toteuttavat vuositason ryhmänohjausta yhteistyössä. Suunnittelu- ja toteutustyötä tehdään yhteistyössä opinto-ohjaajan, koulun opiskeluhoiton henkilökunnan, rehtorin, tutoreiden sekä muiden opiskelijoiden kanssa. Suunnittelutyötä voidaan tehdä myös muiden yhteistyötahojen kanssa.

Ohjaus on oleellinen osa opettajan työtä ja siihen tarjotaan tarkoituksenmukaista tukea ja koulutusta.

Ryhmänohjaustuokioiden tavoitteet ja sisällöt

Ryhmänohjaustuokioiden tavoitteet ja sisällöt suunnitellaan vuosikursseittain. Tuokioille voidaan kutsua vierailijoita.

Ryhmänohjaustuokioiden sisältöjä voivat muun muassa olla:

- tiedottaminen ja ajankohtaiset asiat
- lukion käytänteet
- lukio-opintojen rakenne
- koulun yhteisöllisyyden kehittäminen
- ajanhallinta- ja opiskelutaidot
- opiskelumotivaatio
- hyvinvointi
- vuorovaikutustaidot